

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. joulukuuta 2023
(OR. en)

16744/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0456(NLE)

ACP 129
WTO 198
RELEX 1477
COASI 220

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	12. joulukuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 785 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS Tuvalun liittymisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väliseen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 785 final.

Liite: COM(2023) 785 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 11.12.2023
COM(2023) 785 final

2023/0456 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Tuvalun liittymisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väliseen
väliaikaiseen kumppanuussopimukseen**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Oheinen ehdotus neuvoston päätökseksi muodostaa oikeudellisen välineen, jolla hyväksytään Euroopan unionin (EU) puolesta Tuvalun liittyminen Euroopan unionin ja Tyynenmeren valtioiden väliaikaiseen kumppanuussopimukseen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Neuvosto valtuutti 12. kesäkuuta 2002 komission avaamaan neuvottelut talouskumppanuussopimuksista AKT-maiden kanssa.

EU allekirjoitti 30. heinäkuuta 2009 unionin (tuolloin Euroopan yhteisö) ja Tyynenmeren valtioiden väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen. Papua-Uusi-Guinea on soveltanut väliaikaista talouskumppanuussopimusta väliaikaisesti 20. joulukuuta 2009 ja Fidžin tasavalta 28. heinäkuuta 2014 alkaen.

Väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen 80 artiklassa määrätään muiden Tyynenmeren saarten mahdollisuudesta liittyä sopimukseen. Samoan itsenäinen valtio ja Salomonsaaret liittyivät väliaikaiseen kumppanuussopimukseen, ja Samoa on soveltanut sitä 31. joulukuuta 2018 alkaen ja Salomonsaaret 17. toukokuuta 2020 alkaen.

Tuvalu toimitti komissiolle liittymishakemuksen 31. maaliskuuta 2023 ja antoi samalla markkinoille pääsyä koskevan tarjouksen. Komissio arvioi tarjouksen ja totesi sen olevan hyväksyttävä muutosten jälkeen. Näin ollen se saattoi neuvottelut päätökseen unionin puolesta 28. huhtikuuta 2023.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tällä ehdotuksella pannaan täytäntöön Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä tehty kumppanuussopimus ("AKT-EU-kumppanuussopimus" tai Cotonoun sopimus, joka korvataan "uudella EU:n ja AKT-järjestön jäsenten välisellä kumppanuussopimuksella" (Cotonoun jälkeinen sopimus))¹.

Tuvalun liittyminen EU:n, Fidžin, Papua-Uuden-Guinean, Samoan ja Salomonsaarten väliseen väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen², joka on epäsymmetrinen ja WTO:n sääntöjä noudattava kauppasopimus, vahvistaa EU:n ja sen kumppanimaiden välisten kauppasuhteiden oikeudellisia puitteita ja helpottaa vastavuoroista kauppaa. Sen myötä Tuvalu liittyy myös väliaikaisella talouskumppanuussopimuksella perustettuun yhteisten sääntöjen ja toimielinten järjestelmään.

Tuvalun odotetaan poistuvan vähiten kehittyneiden maiden (LDC) ryhmästä vuonna 2024. Tuvalu menettää EU:n myöntämät "Kaikki paitsi aseet" (EBA) -etuudet kolmen vuoden

¹ EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3. Sopimus sellaisena kuin se on muutettuna Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 209, 11.8.2005, s. 27) ja Ouagadougoussa 22 päivänä kesäkuuta 2010 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3).

² Neuvoston päätös, tehty 13 päivänä heinäkuuta 2009, Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 272, 16.10.2009, s. 1).

kuluttua poistamisesta, ja sen vientiin EU:hun sovelletaan yleistä tullietuusjärjestelmää (GSP), josta myönnettävät etuudet eivät kuitenkaan ole yhtä hyviä kuin EBA-etuudet. Voidakseen säilyttää täyden tullittoman ja kiintiöttömän pääsyn EU:n markkinoille Tuvalun olisi liityttävä EU:n ja Tyynenmeren valtioiden (Fidži, Papua-Uusi-Guinea, Samoa ja Salomonsaaret) väliseen väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen.

Liittymisen jälkeen – ja odotettaessa Tyynenmeren sopimusosapuolten (Fidžin ja Papua-Uuden-Guinean, Samoan ja Salomonsaarten) asiaan liittyvien sisäisten menettelyjen päätökseen saattamista – EU ja Tuvalu soveltavat sopimusta väliaikaisesti sillä edellytyksellä, että ne ilmoittavat toisilleen kirjallisesti tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen sopimuksen 76 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Talouskumppanuussopimuksessa on kestävästä kehitystä koskevia määräyksiä (3 artikla), joissa osapuolet vahvistavat, että kestävä kehityksen tavoite on erottamaton osa kyseisen sopimuksen määräyksiä ja että se on yhdenmukainen Cotonoun sopimuksessa määrittyjen yleisten tavoitteiden ja periaatteiden sekä erityisesti köyhyyden vähentämistä ja viime kädessä sen lopullista poistamista koskevan yleisen sitoumuksen kanssa tavalla, joka on yhdenmukainen kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa.

Väliaikainen talouskumppanuussopimus on kehitystä edistävä kauppasopimus, jolla Tuvalulle annetaan epäsymmetrinen pääsy markkinoille ja jonka nojalla se voi suojata arkaluonteisia aloja markkinoiden vapautumiselta ja samalla soveltaa useita suojatoimia ja alkuvaiheessa olevia toimialoja koskevaa lauseketta. Lisäksi siinä on alkuperäsääntöjä koskevia määräyksiä, joilla helpotetaan vientiä Tuvalusta EU:hun. Näillä määräyksillä tuetaan kehityspolitiikan johdonmukaisuuteen liittyvää tavoitetta, ja ne ovat yhdenmukaisia SEUT-sopimuksen 208 artiklan 2 kohdan kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Tämän neuvoston päätöksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Yhteinen kauppapolitiikka kuuluu SEUT-sopimuksen 3 artiklan mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on tarpeen AKT–EU-kumppanuussopimuksessa asetettujen unionin kansainvälisten sitoumusten täyttämiseksi ja erityisesti sellaisten uusien WTO:n sääntöjen mukaisten kaupankäyntijärjestelyjen tekemiseksi, joilla poistetaan asteittain osapuolten välisen kaupan esteet ja vahvistetaan yhteistyötä kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla.

- **Toimintatavan valinta**

Ei ole olemassa muuta oikeudellista välinettä, jota voitaisiin käyttää tässä ehdotuksessa esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

EU:n ja AKT-valtioiden välisiä talouskumppanuussopimuksia koskeva kestävä kehitys kohdistuvien vaikutusten arviointi tehtiin vuosina 2003–2007. Euroopan komissio julkaisi kyseisen hankkeen tehtävämäärityksen kilpailulle avoimessa tarjouspyynnössä vuonna 2002. Tarjouspyynnön perusteella elokuussa 2002 tehtiin viisivuotinen puitesopimus yrityksen PwC France kanssa. Kestävä kehitys kohdistuvien vaikutusten arvioinnin loppuraportin luonnos esitettiin eurooppalaisille sidosryhmille Euroopan komission järjestämässä EU:n kansalaisyhteiskuntien vuoropuhelukokouksessa Brysselissä, Belgiassa 23. maaliskuuta 2007. Uutta kestävä kehitys kohdistuvien vaikutusten arviointia ei ole toteutettu, koska tämä aloite koskee liittymistä voimassa olevaan sopimukseen, jota sovelletaan jo muissa Tyynenmeren saarivaltioissa, joiden rakenteelliset ominaisuudet sekä taloudellinen ja sosiaalinen tilanne ovat verrattavissa Tuvaluun.

- **Säätelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Tuvalun väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen liittymisen hyväksyminen ei edellytä REFIT-ohjelman menettelyjä, koska siitä ei aiheudu kustannuksia unionin pk-yrityksille eikä se aiheuta ongelmia digitaalisen ympäristön näkökulmasta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun unionissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tuvalun odotetaan poistuvan vähiten kehittyneiden maiden ryhmästä vuonna 2024. Siihen sovelletaan edelleen EU:n ”Kaikki paitsi aseet” -etuuksia, joiden nojalla se voi viedä EU:n markkinoille kaikkia tuotteita (aseita ja ammuksia lukuun ottamatta) ilman tulleja ja kiintiöitä kolmen vuoden siirtymäkauden ajan. Ehdotuksella ei ole talousarviovaikutuksia, koska sopimukseen liittymisen jälkeen Tuvalulla on edelleen pääsy EU:n markkinoille samoin etuuksin kuin aiemmin.

5. LISÄTIEDOT

• Liittymisen hyödyt talouden toimijoille

Väliaikaisessa talouskumppanuussopimuksessa vahvistetaan, millä edellytyksillä EU:n talouden toimijat voivat käyttää täysimääräisesti hyväkseen Tuvalun ja EU:n välillä olevia mahdollisuuksia. Väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanon edetessä EU:n viejät voivat suurelta osin viedä teollisuustuotteita Tuvaluun ilman tulleja. Se täyttää GATT 1994 - sopimuksen XXIV artiklan edellytykset (tullien ja muiden rajoittavien kaupallisten säännöksiin lakkauttaminen käytännöllisesti katsoen kaikista osapuolten välisestä kaupasta). Tarjous täyttää WTO:n kynnysarvon, joka on 80,2 prosentin vapauttaminen (tullinimikkeistä), mikä vastaa 82,1:tä prosenttia EU:n viennin määrästä 20 vuoden aikana. Tuvalu voi edelleen viedä tuotteitaan EU:hun ilman tulleja ja kiintiöitä.

Väliaikaisessa talouskumppanuussopimuksessa vahvistetaan myös sääntöjä, jotka koskevat muun muassa kestävästä kehityksestä, kaupan teknisiä esteitä sekä terveys- ja kasvinsuojelutoimia. Lisäksi väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen osapuolet osallistuvat sopimuksella perustettuun kauppakomiteaan. EU:n mahdollisuus käyttää sopimuksessa määrättyä kahdenvälistä riitojenratkaisumenettelyä edistää sopimuksen tavoitetta varmistaa EU:n toimijoille avoin, syrjimätön ja ennakoitava ympäristö Tyynenmeren alueen maissa.

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Tuvalu osallistuu väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen 68 artiklalla perustettuun kauppakomiteaan, joka käsittelee kaikkia sopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavia kysymyksiä, mukaan lukien sopimuksen täytäntöönpanon seuranta ja uudelleenarviointi, kaupan teknisiä esteitä sekä terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat koordinointi ja konsultaatio, ensisijaisten alojen ja tuotteiden tunnistaminen ja tarkastelu ja tämän perusteella valittavat yhteistyön painopistealat sekä suositusten antaminen sopimuksen muuttamisesta. Kauppakomitea muodostuu osapuolten edustajista.

• Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)

Ei sovelleta.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Ehdotuksen 1 ja 2 artiklat sisältävät säännöksiä, joissa hyväksytään unionin puolesta Tuvalun liittyminen väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen ja annetaan Euroopan unionin ilmoitukset siitä, että se hyväksyy liittymisen ja sopimuksen väliaikaisen soveltamisen sen 76 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Ehdotuksen 3 artiklassa täsmennetään, että liittymisen hyväksyntää ei saa tulkita siten, että sillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota unionin tai jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

Ehdotuksen 4 artiklassa vahvistetaan päätöksen voimaantulopäivä.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Tuvalun liittymisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väliseen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän¹,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 12 päivänä kesäkuuta 2002 komission aloittamaan neuvottelut talouskumppanuussopimuksista Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän kanssa.²
- (2) Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välinen väliaikainen kumppanuussopimus³, jäljempänä 'väliaikainen kumppanuussopimus', joka muodostaa talouskumppanuussopimuksen puitteet, allekirjoitettiin Lontoossa 30 päivänä heinäkuuta 2009. Papua-Uusi-Guinea on soveltanut väliaikaista kumppanuussopimusta väliaikaisesti 20 päivästä joulukuuta 2009 ja Fidžin tasavalta 28 päivästä heinäkuuta 2014.
- (3) Sopimuksen 80 artiklassa on muiden Tyynenmeren saarten valtioiden liittymistä koskevia määräyksiä. Samoan itsenäinen valtio ja Salomonsaaret liittyivät väliaikaiseen kumppanuussopimukseen, ja Samoa on soveltanut sitä 31 päivästä joulukuuta 2018 alkaen ja Salomonsaaret 17 päivästä toukokuuta 2020 alkaen.
- (4) Tuvalu toimitti unionille liittymishakemuksen 31 päivänä maaliskuuta 2023 ja antoi samalla markkinoille pääsyä koskevan tarjouksen.

¹ Euroopan parlamentti antoi hyväksyntänsä [päivämäärä].

² AKT-valtioiden ja -alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia koskevat neuvoston neuvotteluohjeet (9930/02 (DG E II) HH/sg).

³ Neuvoston päätös 2009/729/EY, tehty 13 päivänä heinäkuuta 2009, Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 272, 16.10.2009, s. 1).

- (5) Komissio on arvioinut Tuvalun tarjouksen ja totesi sen olevan hyväksyttävä muutosten jälkeen. Näin ollen komissio saattoi Tuvalun kanssa käydyt neuvottelut päätökseen 27 päivänä huhtikuuta 2023.
- (6) Sopimuksen 76 artiklan 3 kohdan mukaisesti unioni ja Tuvalu soveltavat sopimusta väliaikaisesti kymmenen päivän kuluttua siitä, kun ne ilmoittavat toisilleen kirjallisesti tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.
- (7) Tuvalun liittyminen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen olisi hyväksyttävä unionin puolesta sillä varauksella, että Tuvalu tallettaa liittymisasiakirjan mainitun sopimuksen 80 artiklan 2 kohdan nojalla,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Hyväksytään unionin puolesta Tuvalun liittyminen Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väliseen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen, jäljempänä 'väliaikainen kumppanuussopimus', sillä varauksella, että Tuvalu tallettaa liittymisasiakirjan mainitun sopimuksen 80 artiklan 2 kohdan nojalla.
2. Komission puheenjohtaja ilmoittaa unionin puolesta väliaikaisen kumppanuussopimuksen muille osapuolille ja Tuvalulle, että unioni hyväksyy Tuvalun liittymisen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen.
3. Tähän päätökseen on liitetty markkinoille pääsyä koskevan Tuvalun tarjouksen teksti.

2 artikla

1. Väliaikaisen kumppanuussopimuksen soveltamiseksi väliaikaisesti unionin ja Tuvalun välillä komission puheenjohtaja antaa unionin puolesta väliaikaisen kumppanuussopimuksen 76 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen.
2. Unioni ja Tuvalu aloittavat väliaikaisen kumppanuussopimuksen väliaikaisen soveltamisen kymmenen päivää sen jälkeen, kun ne ovat 1 kohdan mukaisesti ilmoittaneet toisilleen kirjallisesti tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

3 artikla

Tuvalun väliaikaiseen kumppanuussopimukseen liittymisen hyväksymistä ei saa tulkita siten, että sillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota unionin tai jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja